Algemene beschouwingen PvdA Wormerland – Begroting 2027-2030

Voorzitter, een begroting gaat over cijfers. Maar achter elk cijfer zit een keukentafel. Een jongere die geen huis vindt. Een gezin dat rekent met de energierekening. Een oudere die met de rollator de weg op moet. Deze begroting sluit, en dat is goed nieuws. Maar wat doen we ermee voor onze inwoners? Ik noem zes onderwerpen.

1. Wonen

Allereerst wonen. Zo'n 4.500 Wormerlanders staan ingeschreven als woningzoekende. Ongeveer duizend van hen zoeken heel dringend een huis. Jongeren die niet uit huis kunnen. Ouderen die kleiner willen wonen. Gezinnen die klem zitten.

Het college wil hoger en sneller bouwen. Dat steunen wij. Maar plannen alleen bouwen geen huizen. Huurders voor Huurders schat dat we de afgelopen jaren zo'n 188 sociale huurwoningen zijn misgelopen. Er werd afgezien van extra verdiepingen. Als dat bij koopwoningen wel kan, waarom dan niet bij sociale huur?

Alle partijen noemen de woningnood hun grootste zorg. Laten we het dan ook samen oplossen, over de grens van coalitie en oppositie heen. Als begin van een Wormerlands plan voor woningbouw. Daarom dienen wij de motie 'Raadsbrede werkgroep Wonen' in.

2. Bestuurlijke toekomst

Dan de toekomst van Wormerland. Het besluit dat Wormerland niet zelfstandig kan blijven, ging uit van een gemeente onder druk. Een kwetsbare ambtelijke organisatie en begrotingen die niet sloten. Dat beeld is veranderd. Deze begroting sluit. Het ziekteverzuim bij onze ambtelijke organisatie OVER daalde van 11,5 procent in 2023 naar 7,6 procent nu. Dat is dicht bij het landelijk gemiddelde van 7,1 procent.

Tegelijk kijken we naar onze beoogde partner, Purmerend. Die gemeente verwacht in 2030 een tekort van zo'n 15,7 miljoen euro. Haar schulden lopen fors op. En Purmerend verhoogt in 2027 de onroerendezaakbelasting voor bedrijfspanden met 20 procent extra, bovenop de inflatie. Na een fusie bepaalt de nieuwe raad de tarieven en de voorzieningen. Dat raakt onze dorpen en onze ondernemers.

Wij zeggen niet: stop het gesprek met Purmerend. Wel: zorg voor een plan B. Wij willen dat dit eerlijk wordt uitgezocht. Daarom dienen wij samen met de VVD de motie 'Bestuurlijke toekomst' in.

3. Energiearmoede

Dan armoede en energiearmoede. Het college schrijft het zelf: er leven steeds meer mensen en kinderen in armoede. Vooral door de hoge energieprijzen en dure boodschappen.

Dat is eerlijk. Maar er staat niets extra tegenover. Het armoedebeleid loopt gewoon door, met de bestaande subsidie voor isolatie en een energiecoach. En wie weinig geld heeft, woont vaak in een slecht geïsoleerd huurhuis. Wel zet het college bijna 156.000 euro opzij voor hogere prijzen door de onrust in het Midden-Oosten. De gemeente beschermt dus haar eigen begroting. Maar de inwoner die diezelfde prijzen betaalt, krijgt niets extra.

Onze schriftelijke vragen van 28 september zijn nog steeds niet beantwoord. Maar de winter wacht niet. Daarom dienen wij de motie 'Wormerland warm en rond' in. We betalen die uit de reserve voor armoedebestrijding. Daarin staat ruim 231.000 euro. Ik nodig iedereen uit om mee te tekenen.

4. Openbare ruimte

Dan onze straten en stoepen. Volgens de begroting is er geen achterstallig onderhoud. Dat zien wij anders. Het straatwerk zou elke 25 jaar onderhoud krijgen. In de praktijk leert Middentil dat dit eerder 40 jaar is. Het zebrapad bij de Faunaflats is voor ouderen die slecht ter been zijn niet te gebruiken. Op de Veerdijk kunnen bewoners niet met een rollator de weg op. Op de Bruynvisweg staat de stoep bijna elke dag vol auto's. Om maar te zwijgen over openbaar groen.

Wij vragen geen nieuw beleid. Wij vragen: voer het bestaande beleid uit. Daarom dienen wij samen met de VVD de motie 'Toegankelijkheid en planmatig onderhoud openbare ruimte' in. Met vast onderhoud, ook voor de Veerdijk, nettere entrees van onze dorpen, een rondgang met mensen die slecht ter been zijn en handhaving op de Bruynvisweg.

5. Digitaal Dorpsplein

Dan het Digitaal Dorpsplein. Veel inwoners zien de papieren publicatieborden niet meer. Toch willen we hen goed informeren, zeker nu over een fusie wordt beslist. De supermarkt en het dorpshuis zijn de plekken waar mensen elkaar ontmoeten. Daar kunnen informatieschermen komen. Dat kan zonder kosten voor de gemeente, als een bedrijf de schermen beheert en betaalt met advertenties van lokale ondernemers. In ruil krijgen de gemeente, de dorpsraden en de verenigingen gratis zendtijd. Daarom dienen wij de motie 'Het Digitale Dorpsplein' in. We vragen het college dit te onderzoeken, samen met supermarkten en dorpsraden, en de raad vóór de Kadernota van medio 2027 te informeren.

6. Veiligheid

Dan veiligheid. Inwoners moeten zich veilig voelen, op straat en in hun eigen huis. Afgelopen zomer hadden buren in een flat in Wormer zeker twee jaar ernstige overlast. Wormer Live werd verstoord door rellende jongeren. De dorpsraad Jisp meldt overlast op het Surflandje en het Zwet. En de burgemeester zei zelf dat de veiligheid onder druk staat.

Juist nu daalt het budget voor veiligheid. Van ruim 735.000 euro dit jaar naar 573.000 euro vanaf 2028. Dat vinden wij niet verstandig.

Veiligheid begint met voorkomen. Signalen vroeg oppakken. Steun voor wie overlast meldt, met één vast aanspreekpunt. Begeleiding van nieuwe bewoners, ook van statushouders. Meer handhavers op straat. Meer aandacht voor ondermijnende criminaliteit. En betere samenwerking met politie, WormerWonen en zorg. Daarom dienen wij samen met de VVD het amendement 'Niet bezuinigen op veiligheid, investeren in preventie en steun aan melders' in. We betalen dit uit de reserve voor de opvang van ontheemden.

Slot

Voorzitter, een huis, een warme woning, een veilige straat en een dorp waar je elkaar kent. Dat kan Wormerland zelf waarmaken, als we de ruimte in deze begroting daarvoor gebruiken. Onze voorstellen vragen geen grote nieuwe budgetten, maar keuzes. Wij nodigen alle fracties uit om die keuzes samen met ons te maken. Dank u wel.